

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO

Į S A K Y M A S DĖL APLINKOS VALSTYBINĖS LABORATORINĖS KONTROLĖS SISTEMOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2003 m. gruodžio 17 d. Nr. 652
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#)) 11.5 punktu,

1. T v i r t i n u Aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemos nuostatus (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad, įsigaliojus šiam įsakymui, netenka galios:

2.1. aplinkos apsaugos ministro 1995 m. birželio 2 d. įsakymas Nr. 96 „Dėl Valstybinės aplinkos laboratorinės kontrolės nuostatų“ (Žin., 1997, Nr. [103-2601](#));

2.2. aplinkos ministro 2003 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. 356 „Dėl aplinkos apsaugos ministro 1995 m. birželio 2 d. įsakymo Nr. 96 „Valstybinės aplinkos laboratorinės kontrolės nuostatai (LAND 6-95/V01)“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. [71-3297](#)).

3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2003 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 652

APLINKOS VALSTYBINĖS LABORATORINĖS KONTROLĖS SISTEMOS NUOSTATAI

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aplinkos valstybinė laboratorinė kontrolė yra Aplinkos ministerijos sistemos veiklos sritis.

Jos tikslas – kontroliuoti ūkio subjektų vykdomo aplinkos monitoringo, apimančio stacionarių taršos šaltinių kontrolę ir teršalų poveikio aplinkos komponentams (orui, vandeniui, žemei, augalijai ir gyvūnijai) matavimus, duomenų patikimumą, siekiant juos panaudoti teršalų emisijos ribinių verčių atitikimui tikrinti, teršalų apskaitos ataskaitoms rengti, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimui išduoti, teršalų emisijos limitams nustatyti ir kt.

2. Aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemą sudaro Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų Valstybinės analitinės kontrolės skyriai ir Aplinkos apsaugos agentūra.

3. Aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemos padaliniai veikia vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais bei teisės aktais, Aplinkos ministerijos nuostatais bei šiais nuostatais.

4. Aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemai priklausanti Aplinkos apsaugos agentūra yra aukščiausia institucija, koordinuojanti aplinkos ir taršos šaltinių laboratorinių matavimų sritį, metodiškai jai vadovaujanti. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų Valstybinės analitinės kontrolės skyriai vykdo regionams priskirtose teritorijose esančių ūkinės veiklos objektų periodinę valstybinę laboratorinę kontrolę priklausomai nuo jų veiklos galimo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai.

5. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galios suteikiamos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymu (Žin., 2002, Nr. [72-3017](#)) bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. 405 (Žin., 2003, Nr. [79-3620](#)).

6. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, atliekantys laboratorinę kontrolę, atstovauja valstybės interesams, ir jų kompetencijos ribose priimti sprendimai privalomi juridiniams ir fiziniams asmenims Lietuvos Respublikos teritorijoje.

7. Aplinkos valstybinė laboratorinė kontrolė finansuojama iš valstybės biudžeto pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą sąmatą, vadovaujantis Finansų ministerijos nustatytais finansavimo taisyklėmis ir išdo procedūromis, numatant tikslingą lėšų paskirstymą.

2. APLINKOS VALSTYBINĖS LABORATORINĖS KONTROLĖS SISTEMOS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

8. Kontroliuoti, ar ūkio subjektų vykdomos veiklos teršalų išmetimai į aplinką iš taršos šaltinių atitinka Gamtos išteklių naudojimo (Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimo sąlygose apibrėžtas ribines vertes.

9. Kontroliuoti laboratorijų (organizacijų), atliekančių ūkio subjektų taršos šaltinių išmetamų ir išleidžiamų į aplinką teršalų matavimus ir teršalų poveikio aplinkos komponentams (orui, vandeniui, dirvožemiui) stebėjimus, darbo kokybę ir atliekamų matavimų kokybės užtikrinimo sistemos funkcionavimą.

10. Kontroliuoti aplinkos komponentų užterštumą ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremaliųjų situacijų bei avarijų atvejais.

11. Nustatyta tvarka ruošti ir teikti Aplinkos ministerijai, kitoms atsakingoms institucijoms informaciją apie aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės vykdymą ir rezultatus.

12. Sprendžiant pavestus uždavinius, vykdomos šios funkcijos:

12.1. Aplinkos apsaugos agentūra ir regionų aplinkos apsaugos departamentų Valstybinės analitinės kontrolės skyriai:

12.1.1. įvertina laboratorijų (organizacijų) galimybę ir kompetenciją atlikti aplinkos ir jos taršos šaltinių laboratorinius matavimus, išduoda leidimus šiems matavimams atlikti;

12.1.2. organizuoja ir operatyviai matuoja aplinkos komponentų užterštumą ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarių atvejais;

12.1.3. rengia ir apibendrina valstybinės laboratorinės kontrolės sistemoje gaunamą informaciją apie aplinkos užterštumą, apsaugą, ruošia ir skelbia ją leidiniuose;

12.2. Aplinkos apsaugos agentūra:

12.2.1. koordinuoja taršos šaltinių ir iš jų išmetamų į aplinką teršalų valstybinės laboratorinės kontrolės programų rengimą ir vykdymą Lietuvos Respublikoje;

12.2.2. metodiškai vadovauja valstybinei ir ūkio subjektų taršos šaltinių laboratorinei kontrolei;

12.2.3. aprobuoja, unifikuoja ir įdiegia naujus aplinkos tyrimo metodus;

12.2.4. atlieka pavojingų, sunkiai identifikuojamų teršiančių medžiagų analizę įvairiuose aplinkos komponentuose ir ūkinės veiklos objektų taršos šaltiniuose;

12.2.5. kontroliuoja, kaip laboratorijos (organizacijos), atliekančios teršalų emisijos į aplinką matavimus, savo darbe taiko nustatymo metodus, atitinkančius Europos Sąjungos direktyvų reikalavimus;

12.2.6. derina ūkio subjektų aplinkos (poveikio aplinkos orui) monitoringo programas;

12.3. Regionų aplinkos apsaugos departamentų Valstybinės analitinės kontrolės skyriai:

12.3.1. rengia ir vykdo regionui priskirtoje teritorijoje esančių ūkinės veiklos objektų išmetamų į aplinką teršalų valstybinės laboratorinės kontrolės programas;

12.3.2. betarpiškais matavimais tikrina, kaip ūkio subjektas laikosi nustatytų teršalų išmetimo ar išleidimo į aplinką normų;

12.3.3. derina ūkio subjektų stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių kontrolės grafikus, nuotekų ir vandens (poveikio paviršiniam vandeniui) monitoringo programas;

12.3.4. tikrina laboratorijose (organizacijose), atliekančiose aplinkos ir jos taršos šaltinių matavimus, įdiegtą kokybės valdymo sistemą;

12.3.5. operatyviai atlieka teršalų koncentracijos kontrolinius matavimus ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarių atvejais;

12.3.6. atliekamų tyrimų pagrindu teikia operatyvią informaciją apie ūkio subjektų taršos šaltinius ir iš jų išmetamų teršalų neatitikimą ribinėms vertėms, avarinės taršos tyrimų rezultatus.

3. APLINKOS VALSTYBINĖS LABORATORINĖS KONTROLĖS PAREIGŪNŲ TEISĖS IR ATSAKOMYBĖ

13. Aplinkos apsaugos laboratorinės kontrolės pareigūnai, vykdydami savo funkcijas, turi teisę:

13.1. pateikę pažymėjimą, patvirtinantį aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galias, netrukdomi patekti (įeiti ar įvažiuoti) į visų įmonių, įstaigų, organizacijų, ūkių, karinių dalinių, pasienio ruožo teritorijas ir kitus objektus kontroliniams tyrimams ir matavimams atlikti;

13.2. imti aplinkos komponentų (oro, vandens, dirvožemio ir kt.) bei išmetamų ir išleidžiamų į aplinką teršalų mėginius, dalyvaujant kontroliuojamo objekto atstovui. Mėginio paėmimas nustatyta tvarka įforminamas atitinkamais dokumentais, kuriuos pasirašo mėginius ėmę pareigūnai ir kontroliuojamo objekto atstovas. Atstovo nepaskyrimas arba atstovo atsisakymas dalyvauti imant mėginį, arba kontroliuojamo objekto vadovybės sąmoningas delsimas atstovą paskirti, traktuojamas kaip kliudymas vykdyti aplinkos apsaugos kontrolę. Tokiais atvejais, kai

pareigūnai mėginius paima nedalyvaujant kontroliuojamo objekto atstovui, galioja aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės analizės duomenys;

13.3. derinti ūkio subjektų laboratorijų atliekamų taršos šaltinių išmetamų ir išleidžiamų į aplinką teršalų bei jų poveikio aplinkai monitoringo programas, kontroliuoti, kaip jos vykdomos, tikrinti darbo kokybę, atliekant kartu su objekto laboratorija kontrolinius tyrimus, išsiaiškinant rezultatų nesutapimo priežastis ir įpareigoti jas šalinti;

13.4. gauti informaciją apie ūkio subjekto naudojamą technologiją, chemines medžiagas ir jų kieki, nustatytas teršalų išmetimo ribines vertes, objekto teršalų apskaitos bei inventorizacijos duomenis, monitoringo ataskaitas;

13.5. tikrinti ūkio subjektų, organizacijų teikiamos informacijos teisingumą, jos atitikimą normatyvams; jeigu objekto laboratorinės kontrolės duomenys prieštarauja valstybinės laboratorinės kontrolės duomenims, galioja tik valstybinės laboratorinės kontrolės duomenys. Aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės padaliniai savo duomenų patikimumą užtikrina kokybės valdymo sistemos priemonėmis;

13.6. atlikus patikrinimą, pripažinti ūkio subjekto laboratorijos tyrimų duomenis negaliojančiais, jeigu nesilaikoma nustatymo metodų, metodinių nurodymų, jeigu duomenys iškraipomi, nuslepiami ar laboratorinė kontrolė visai nevykdoma ir kitais atvejais, kurie prieštarauja galiojantiems įstatymams bei normatyviniams dokumentams, surašyti protokolus, aktus ir kitokius nustatytos formos dokumentus;

13.7. uždrausti naudoti aplinkos būklės vertinimui tyrimų duomenis, kuriuos teikia neturinčios leidimo šiuos darbus atlikti laboratorijos ir organizacijos.

14. Už priimtų sprendimų, nurodymų ir išvadų pagrįstumą ir teisėtumą aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemos pareigūnai atsako įstatymų nustatyta tvarka.
